

Yttrande över "Digital myndighetspost"

Boverkets ställningstagande

Boverket avstyrker Finansdepartementets förslag i remissen "Digital myndighetspost" – att införa en skyldighet för offentliga aktörer att använda infrastrukturen Mina meddelanden för att skicka myndighetspost till enskilda med digitala brevlådor.

Boverket tillstyrker förslaget, att regeringen förtydligar att Myndigheten för digital förvaltnings (Digg) uppdrag även innefattar att tillhandahålla en funktion för att tillgängliggöra och lagra myndighetspost som skickats genom infrastrukturen Mina meddelanden.

Boverkets samlade bedömning

En gemensam användning av en digital infrastruktur är i grunden positiv. Detta för såväl avsändaren som mottagaren. Det ligger också väl i linje med de olika krav och önskemål som gäller för ett ökat digitalt samhälle. Boverket har tidigare i flera olika sammanhang framfört just synpunkten att det är viktigt för den fortsatta digitala utvecklingen att det offentliga "går i täten" samt att det är nödvändigt med gemensamma lösningar – där infrastrukturen Mina meddelanden är en sådan nödvändig förutsättning för att digitaliseringen ska fungera¹.

Boverkets roll inom den digitala samhällsbyggnadsprocessen

Ett av dessa sammanhang är den så kallade "Färdplanen om digital samhällsbyggnadsprocess", vilken tagits fram av Lantmäteriet i nära samverkan med Boverket och flera andra myndigheter.² Mot bakgrund härav lämnar därför Boverket sitt yttrande inte bara som förvaltningsmyndighet med egen ärendehantering, utan också utifrån sin roll inom den digitala samhällsbyggnadsprocessen.

¹ Se exempelvis Boverkets rapport (2021:15) "Vart är vi på väg? – Boverkets målbild om en digital samhällsbyggnadsprocess.

² Se Lantmäteriets slutrapport den 29 april 2024 (LM2023/060342), [Förslag till färdplan för att fortsätta digitalisera samhällsbyggnadsprocessen](#).

Färdplanen belyser behovet av att bland annat digital post – ett av byggblocken inom Ena, Sveriges digitala infrastruktur – är vidare- och färdigutvecklad år 2027.³ Behovet är stort då plan- och bygglagen (2010:900) innehåller krav på en stor omfattning av kommunikering med enskilda, i ärenden om exempelvis detaljplaner och bygglov. Dessa ärenden handläggs i 290 kommuner, vars kommunikering utgör myndighetspost. En stor del av denna myndighetspost är olika former av delgivning till en känd eller, för ärendet, okänd sakägare. Ett av de största kraven på en fungerande infrastruktur för digital myndighetspost, är därför att möjliggöra rättssäkra digitala delgivningar.

Slutsatser

Boverket konstaterar att det av utredningen framkommer stora brister och oklarheter, om hur de nuvarande systemen – såväl Mina meddelanden som de digitala brevlådorna – fungerar och faktiskt kommer att utvecklas. Dessa frågor och oklarheter behöver först utredas och utvecklas, innan man inför de föreslagna tvingande bestämmelserna om digital myndighetspost.

Boverket instämmer i utredningens förslag, att inte införa en skyldighet för enskilda att ansluta sig till en digital brevlåda. Detta eftersom det kräver att det offentliga har tillräckliga hjälpinsatser av olika slag att erbjuda den som så behöver, inklusive uppfyller kraven enligt DOS-lagen⁴.

Boverket har sedan många år utvecklat olika digitala system och tjänster för att förenkla och säkerställa en bra kommunikation med de enskilda. Den övervägande delen av myndighetens ”normala” post skickas därför i dag digitalt. Det skulle innebära nya kostnader och krävas extra resurser, att tvingas övergå eller anpassa dessa till infrastrukturen Mina meddelanden.

Boverket hade önskat att utredningens uppdrag också hade omfattat flera av de beskrivna brister och önskemål om utveckling av de digitala funktionerna. Boverket använder i dag en stor mängd papperspost på grund av delgivningskrav; dels för förelägganden inom tillsynsverksamheten, dels för vissa beslut inom stöd- och bidragsverksamhet. Om all denna myndighetspost hade kunnat skickas med digitala lösningar hade det funnits en stor nytta med infrastrukturen Mina meddelanden.

Boverkets synpunkter

Boverket lämnar även följande synpunkter, utifrån utredningens rubriker.

2.4 Avgränsningar

Boverket förstår att de avgränsningar som gällt för uppdraget medför att många synpunkter och frågeställningar som framkommit inte har utretts. Boverket vill ändå nämna följande. Det är bland annat just bristen och/eller oklarheten när det gäller rättsverkan, delgivningsmöjligheter, tvåvägskommunikation samt möjligheterna att skicka innehåll med känsliga personuppgifter och sekretessskyddade uppgifter som sammantaget talar starkt emot att införa lagkrav på att använda infrastrukturen Mina meddelanden för all myndighetspost. Detta förstärks också utifrån att det finns motsvarande brister, oklarheter och endast

³ Se den i punkt 2 nämnda rapport, s. 7 f. och 29 f.

⁴ Lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

förslag på nödvändig utveckling i de digitala brevlådorna. Boverket anser därför att dessa frågor behöver utredas och utvecklas en hel del, innan man inför ett tvingande system för de föreslagna offentliga aktörerna.

4.1.4 Utskick via Mina meddelanden

Boverket konstaterar att det finns flera begränsningar i hur utskick kan ske via infrastrukturen Mina meddelanden; såsom filernas format och storlek samt avsaknad av funktionaliteter som att kunna betala en faktura eller bekräfta att meddelandet har lästs. En annan avgörande begränsning är att kommunikationen endast är enkelriktad. Dessa begränsningar sammantaget gör att det är svårt att se att nyttan med tjänsten – i förhållande till vad som redan finns hos myndigheten i form av digitala tjänster – är proportionerlig i förhållande till de kostnader och resurser som kommer att behövas. Särskilt utifrån de resurser som Boverket redan har lagt ned på alternativa digitala funktioner; såsom e-tjänster, säker e-post och helt integrerade digitala system för såväl handläggning som myndighetspost till enskilda. En ytterligare osäkerhetsfaktor är den ännu okända storleken på den avgift som kommer att införas, för att använda infrastrukturen Mina meddelanden (enligt lagen om auktorisationssystem⁵).

Boverket vill också nämna att det är oklart om avsaknad av krav på att kunna flytta meddelanden till en annan brevlåda stämmer överens med EU:s dataskyddsförordning (GDPR) – när det gäller fysiska personer. Detta eftersom just dataportabilitet är en av den registrerades rättigheter (art. 20 GDPR).

6.5.5 Bedömning av förutsättningarna för att ställa krav på enskilda

Boverket instämmer i utredningens nämnda brister, oklarheter, svårigheter och slutsatser när det gäller att krav inte kan införas för att tvinga enskilda – varken privatpersoner eller företag – att motta sin myndighetspost digitalt. Inte utan att samtidigt ställa helt andra krav på det offentliga att hjälpa och stötta privatpersoner samt att ställa krav på stor utveckling av de digitala tjänsterna för företag.

7.4.1 Myndigheter som är anslutna – men med lägre andel utskick via Mina meddelanden

Boverket är en av de statliga förvaltningsmyndigheter som redan i dag är anslutna till infrastrukturen Mina meddelanden, men som använder den i ringa omfattning för att skicka digital post. Så sker endast vid en typ av myndighetspost – kontrolluppgifter till privatpersoner som under året erhållit någon form av stöd eller bidrag – och uppgår då till cirka 50 000 försändelser. Boverket noterar att omnämmandet i utredningen (att myndigheten inte skickar något alls) inte är korrekt, vilket troligtvis beror på att enkätsvaret tyvärr innehåller oklarheter i denna del. Boverket vidhåller i övrigt de synpunkter som nämndes i enkätsvaret.

7.5.2 Begränsningar enligt regelverk

I utredning betonas att delgivning är en av de viktigaste frågorna för domstolarna, vilket är en synpunkt som också Boverket vill framhålla. De offentliga aktörerna behöver kunna använda Mina meddelanden på ett effektivt och

⁵ Lagen (2023:704) om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post.

rättssäkert sätt för delgivningar. Exempelvis måste det finnas en funktionalitet som stödjer vanlig delgivning, förenklad delgivning samt särskild delgivning med juridisk person. Då krävs dock ett uttryckligt stöd i delgivningslagen (2010:1932).⁶

9.2 Inledande överväganden

Boverket instämmer i utredningen synpunkter om att statens brist på tydlighet – såsom en otydlig målsättning samt avsaknad av en plan för Sveriges digitalisering av den offentliga förvaltningen – har skapat en osäkerhet för de offentliga aktörerna. Boverket instämmer också i de synpunkter som nämns om oklarheterna i hur såväl infrastrukturen som de digitala brevlådorna kommer att utvecklas i framtiden. Särskilt om och i så fall när påtalade brister och begränsningar i funktionalitet kommer att förbättras och utvecklas.

Boverket framhåller att konstaterade brister och svårigheter i dagens system – både i infrastrukturen och brevlådorna – behöver tas på allvar och lösas, innan man inför lagkrav på att använda dessa digitala lösningar. Boverket menar vidare att de i utredningen konstaterade bristerna och oklarheterna också har bidragit till att myndigheten sedan många år har valt egna lösningar för att uppfylla kravet på en ökad digitalisering för myndigheten.

9.3.2 – Statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter ska tillämpa lagen

Boverket konstaterar att utredningen har uppmärksammat att de statliga myndigheternas kommunikation med enskilda varierar mycket. Detta gäller också för Boverket.

Boverket vill därför särskilt påtala att den enskilde – och då särskilt privatpersoner – sannolikt skulle bli både frustrerad och förvirrad, om myndigheten i ett och samma ärende blev tvungen att använda flera olika sätt att kommunicera. Då beroende på att allt inte går eller är lämpligt att skicka till en digital brevlåda samt att den enskilde inte kan svara via sin brevlåda.

Än mer påverkar detta kommunikeringen med företag, som är den enskilde i övervägande del av Boverkets ärenden. En reflektion blir i de fallen att det inte alls kommer att vara smidigt eller enkelt att använda infrastrukturen. Meddelandet måste då skickas till firmatecknarens privata digitala brevlåda, vilket blir extra krångligt för stora företag eller företag i koncern, med efterföljande problem när denne i många fall måste skicka det vidare till den som faktiskt kan eller ska svara. Den som sedan ska skicka svaret till myndigheten måste då använda en annan kommunikationsväg.

Olika kommunikationslösningar inom samma verksamhet samt till och med inom samma ärende, medför troligen även negativa följder för Boverket. Såsom utökade svårigheter och risker för myndighetens hantering.

10.6.2 Bedömning av konsekvenser (gällande samhällsomfattande posttjänster)

I utredningen belyser man att det finns många osäkra faktorer för att bedöma hur den samhällsomfattande posttjänsten kommer att påverkas, om man inför

⁶ Se exempelvis Boverkets rapport (2021:28) [Digital kommunikation i PBL](#) s. 10 f.

tvingande bestämmelser om digital myndighetspost. I denna del vill Boverket nämna att ökade kostnader för brevpost ska tas med i beräkningen, då detta direkt påverkar även de offentliga aktörernas kostnader för just all myndighetspost som inte går att skicka via den digitala infrastrukturen Mina meddelanden.

Utredningen bedömer också att minskningen av brevvolymer kommer att ske successivt. I denna del noterar Boverket att det är svårt att veta hur den digitala posten kommer att öka och att det också skulle kunna vara så att det ganska snabbt blir en stor förändring. Exempelvis att opinionen och den tekniska utveckling medför att det i stället går mycket snabbt. Särskilt om man beaktar alla de digitala alternativ som redan används och fortsatt utvecklas utanför infrastrukturen Mina meddelanden.

Boverket instämmer därför i utrednings bedömning, att det behövs ytterligare översyn av hela systemet för den samhällsomfattande posttjänsten. Detta utifrån såväl kostnaderna för det offentliga i stort men också utifrån den enskilda som fortsatt behöver ha kvar en fungerande och inte alltför kostsam postgång.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit verksjurist Susanne Johansson. I den slutliga handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson, tf. enhetschef Per Lindkvist, jurist Kristoffer Knutsson samt expert digitalt byggande Fabian Ståhl deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Susanne Johansson
verksjurist

Kopia till:

fi.ofa.dof.remisser@regeringskansliet.se

petter.troedsson@regeringskansliet.se